

РЕШЕНИЕ

№ 1008

гр. София, 22.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. II-Д СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и шести януари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Силвана Гълъбова

Членове: Георги Ст. Чехларов
Петя Попова

при участието на секретаря Илияна Ив. Коцева
като разгледа докладваното от Георги Ст. Чехларов Въззивно гражданско дело № 20231100505617 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 258 – чл. 273 ГПК.

С решение № 20078830/12.02.2023 г., постановено по гр. дело № 56886/2020 г. по описа на Софийския районен съд, 118-ти състав, Прокуратурата на Република България, с адрес: гр. София, бул. „Витоша” № 2, е осъдена да заплати на Л. Г. З., ЕГН *****, на основание чл.2, ал.1, т.3 ЗОДОВ, сума в размер на 6000 лв.– обезщетение за претърпени неимуществени вреди, вследствие на повдигнато му обвинение за престъпление по чл. 311, ал. 1 НК, по което е бил оправдан с Присъда от 08.06.2017 г. по НОХД № 13137/2014 г. по описа на СРС, НО, 2 състав, потвърдена с Решение от 03.05.2018 г. постановено по ВНОХД № 548/2018г. по описа на СГС, НО, I-ви въззивен състав, ведно със законната лихва върху тази сума от 03.05.2018 г. до окончателното плащане и сумата 1300 лв. – обезщетение за имуществени вреди за заплатени адвокатски възнаграждения в наказателното производство по ДП № 15111/2013 г. по описа на 02 РУП-СДВР, НОХД № 13137/2014г. по описа на СРС, НО, 2 състав и ВНОХД № 548/2018г. по описа на СГС, НО, I-ви въззивен състав, ведно със законната лихва от 03.05.2018 г. до окончателното изплащане на задължението, като е отхвърлен искът за обезщетение за неимуществени вреди за разликата над уважения размер от 6000 лева до пълния предявен размер 21150 лв.

Срещу решението в частта, в която е уважен искът за сумата от 6000 лв., представляващи претърпени неимуществени вреди, е депозирана въззивна

жалба вх. № 25009610/06.03.2023 г. от ответника Прокуратурата на Република България. В жалбата се поддържа, че постановеното решение е неправилно и необосновано. Твърди се, че ищецът не е търпял други вреди от воденото наказателно производство извън житейски нормалните, а Прокуратурата не е разпространявала информация за воденото наказателно производство срещу ищеца. Въззивникът навежда, че по делото липсват доказателства за накърнена чест, достойнство и добро име на ищеца, а спрямо него е била взета само най-леката мярка за неотклонение „подписка“. По отношение снемането на отпечатъци от ищеца се твърди, че отговорност за това действие носи МВР, а не Прокуратурата, като в решението не били отграничени вредите, настъпили от действията на прокуратурата и на полицията. Сочи, че по делото бил представени само амбулаторни листове, които не могат да установят влошено здравословно състояние на ищеца. Въззивникът навежда, че приетата пред първоинстанционния съд СПЕ била изготвена по неправилно поставени въпроси, които са съдържали и отговорите. Сочи, че от изготвената комплексна СМЕ и СПЕ се установила, че пряка причинно – следствена връзка между заболяванията на ищеца и проведеното наказателно производство не може да бъде доказана. Въззивникът твърди, че определеният от съда размер на обезщетението е силно завишен и не съответства с критериите, заложи в чл.52 ЗЗД. Моли се за отмяна на решението в обжалваната част и намаляване размера на присъденото обезщетение за неимуществени вреди.

В законоустановения срок по чл.263 ГПК не е депозиран отговор на въззивната жалба. В о.с.з. въззиваемият, чрез адв. С., оспорва подадената въззивна жалба и моли първоинстанционното решение да бъде потвърдено. Претендира разноски.

Софийски градски съд, като прецени събраните по делото доказателства и взе предвид доводите, наведени с въззивната жалба, за наличието на пороци на атакувания съдебен акт и възразженията на насрещната страна, приема следното:

Съгласно разпоредбата на чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата.

Настоящият съдебен състав намира, че обжалваното решение е валидно и е допустимо. Не са допуснати нарушения на императивни материални норми, за приложението на които въззивният съд е длъжен да следи служебно. По доводите за неправилност на решението въззивният съд намира следното:

Между страните не се спори и се установява от постъпилото НОХД №13137/2014 г. на СРС и приложено към него ДП№ 15111/2013 г., по описа на 02 РУП – СДВР, пр.пр. № 16550/2013 г., че на 06.06.2014 г. ищецът бил

привлечен като обвиняем за извършването на 16.10.2012 г. на престъпление по чл. 311, ал. 1 НК / съставяне на официален документ от длъжностно лице, в който удостовери неверни обстоятелства или изявления/ и му била наложена мярка за неотклонение „подписка“, като на 13.06.2014 г. бил разпитан като обвиняем, а на 19.06.2014 г. му било предявено разследването. На 03.07.2014 г. в Софийски районен съд бил внесен обвинителен акт., по който е образуваното НОХД № 13137/2014 г. по описа на СРС, НО, 2 състав, по което от 20.11.2014 г. /първото о.с.з./ до 08.06.2017 г. /последното о.с.з./ били проведени 13 открити съдебни заседания и на 08.06.2017 г. била постановена присъда, с която ищецът бил признат за невиновен по повдигнатото обвинение. По протест било образувано ВНОХД № 548/2018г. по описа на СГС, НО, I-ви въззивен състав, по което било проведено едно открито съдебно заседание на 15.03.2018 г. и постановено решение от 03.05.2018 г., с което оправдателната присъда на СРС била потвърдена.

Оправдаването на обвиняемия с влязъл в сила съдебен акт е достатъчно, за да се приеме, че обвинението е било незаконно, като доколкото същото е било повдигнато от ответника, несъмнено е, че неговото поведение е било противоправно. Ето защо ответникът дължи обезщетение за всички вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това, дали са причинени виновно от длъжностното лице – чл. 4 ЗОДОВ.

Единственият спорен момент, във вр. с който са и всички заявени с въззивната жалба доводи, касае размера на дължимото обезщетение. При незаконно повдигане и поддържане на обвинение се засяга по един недопустим начин правната сфера на привлеченото към наказателна отговорност лице, което несъмнено води до увреждане и настъпване на неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от това увреждане. Обезщетението за претърпените неимуществени вреди, за които държавата и общините носят отговорност по реда на ЗОДОВ, се определя съгласно чл. 52 ЗЗД по справедливост. Понятието „справедливост“ по смисъла на закона не е абстрактно понятие, а е свързано с преценката на редица конкретни обективно съществуващи обстоятелства, които трябва да се имат предвид от съда при определяне на размера на дължимото обезщетение – тежестта на повдигнатото обвинение, продължителността на наказателното преследване, вида и продължителността на наложената мярка за неотклонение, данните за личността на подсъдимия с оглед на това доколко повдигнатото обвинение за деяние, което не е извършил, се е отразило негативно на физическото здраве, психиката му, на контактите и социалния му живот, на положението му в обществото, работата, в това число върху възможностите за професионални изяви и развитие в служебен план, както и всички други обстоятелства, имащи отношение към претърпените морални страдания. В този смисъл – постановеното по реда на чл. 290 ГПК Решение № 223 от 04.07.2011 г. на ВКС по гр.д. № 295/2010г., IV г.о.

С цялостното си поведение обвиняемият не е станал причина за неоснователно забавяне на производството срещу него, което е приключило

спрямо него за период от почти от 3 години и 11 месеца. В случая при определяне размера на дължимото обезщетение следва да се съобрази периодът от привличане на ищеца като обвиняем /06.06.2014 г./ до постановяване на оправдателното решение /03.05.2018 г./, наложената мярка за неотклонение „подписка”, така и характерът на престъплението, за което му е било повдигнато обвинение по глава седма НК – документно престъпление - чл. 311, ал. 1 НК, за които се предвижда наказание лишаване от свобода до 5 години, т.е. не се касае за тежко престъпление по смисъла на чл. 93, т. 7 НК. Действително, по време на процесното досъдебно производство ищецът е живял в неизвестност дали ще бъде признат за виновен за извършване на повдигнатото му обвинение за престъпление, което не е извършил, от което несъмнено е настъпило неблагоприятно отражение върху психиката му. От друга страна, наложената мярка за процесуална принуда спрямо ищеца и извършваните с него процесуални действия, не са от такова естество, че да променят съществено обичайния му начин на живот. Следва да се отбележи, че доколкото ищецът има чисто съдебно минало, то повдигането и поддържането на обвинение срещу него за умишлено престъпление само по себе си сочи на настъпило неблагоприятно отражение върху психиката му като неосъждан човек.

От показанията на разпитания пред първоинстанционния съд свидетел Н.А. се установява, че ищецът е работил в Общинска служба Земеделие – Нови Искър /Общинска служба Северна/ като началник и експерт. Според свидетелката ищецът бил много разстроен от повдигнатото му обвинение, притеснявал се, че ще бъде осъден за деяние, което не е извършил, бил депресиран, напрегнат. Според свидетелката преди производството ищецът не е имал сериозни здравословни проблеми, впоследствие започнал да вдига кръвно и кръвна захар и се случвало да се налага тя да го откара с колата си до дома му. От показанията на свидетелката се установява, че снемането на отпечатащи и заснемането на ищеца при повдигане на обвинението са го стресирали. По време на производството отказвал да излиза и да се среща с приятели, притеснявал се, че съседите му го мислят за престъпник. Налагало се да отсъства от работа и да си взема отпуска за явяването си по делото. Преди всяко съдебно заседание по наказателното се притеснявал и се страхувал, че ще го задържат още в съдебна зала с белезници и няма да се върне.

Съдът кредитира показанията на свидетелката, тъй като са логични и кореспондиращи останалия доказателствен материал. От приетата пред първоинстанционния съд СМЕ е видно, в периода от 06.06.2014 г. до 03.05.2018 г. ищецът е преживял стресово тревожно – депресивно състояние с периоди на остри негативни преживявания на унижение, безсилие, срам и безпокойство, а впоследствие периоди на умерени негативни емоционални състояния на тревожност и потиснатост, психогененно безсъние, намалена енергия и концентрация, чувство за несигурност, онеправданост, срам, намалени социални контакти, дистанциране и отдръпване. Вещото лице

психолог е констатирало и че са налице остатъчни последици – отрицателни преживявания при мислено връщане към ситуацията.

По делото не се установява незаконното обвинение да е причинило конкретни изменения в семейното на ищеца. От друга страна фактът, че деянието, в което е бил обвинен ищецът е било свързано с извършваната от него дейност, неминуемо е довел до засилване на негативния ефект, който обвинението е оказало. В тази връзка насока са показанията на свидетелката, която сочи, че ищецът е станал по-мнителен и предпазлив при издаване на документи. От посоченото може да се направи извод, че макар служебното положение на ищеца да не се е променило формално, наказателното производство е довело до изменение на начина, по който ищецът е изпълнявал функциите си, а интензитетът на негативните емоции, които е изпитвал, е бил повишен предвид ежедневното извършване на дейности, близки до тази, при извършване на която е реализирано деянието, за което е поддържано от прокуратурата, че е изпълнително за състава на престъплението.

Изготвената комплексна СМЕ и СПЕ не установява конкретно заболяване на ищеца, което да е възникнало в пряка и непосредствена връзка с повдигнатото му обвинение. От заключението на вещите лица се установява, че основните заболявания на ищеца са есенциална хипертония и неинсулинозависим захарен диабет, които са свързани с генетична предиспозиция и излагането на организма на действието на външни фактори, като стресът и емоционално напрежение са едни от тях. Доколкото е комплексно действието на различни фактори, то може да се приеме, че неминуемо е налице негативно проявление върху общото здравословно състояние на ищеца, повлияно от натрупания стрес. Следва да се отчете, че ответникът следва да отговаря за всички вреди, настъпили в рамките на наказателното производство – без значение е, че формално снемането на отпечатъци се извършва от органите на МВР, доколкото това действие е законова последица от воденото от Прокуратурата наказателно производство спрямо ищеца, по което същият е бил оправдан с влязла в сила присъда.

С оглед на гореизложеното, при съвкупна преценка на събрания по делото доказателствен материал и при комплексното зачитане на всички анализирани по-горе обстоятелства, обуславящи значителен психически стрес и тревожност, причинени на ищеца от воденото срещу него наказателно производство, съдът намира, че справедливият размер на обезщетението за претърпени неимуществени вреди е 4000 лв.

С оглед частичното несъвпадане на изводите на двете инстанции, решението на първоинстанционния съд следва да бъде отменено в частта, в която е присъдено обезщетение за неимуществени вреди за сумата над 4000 лв. и бъде постановено друго, с което искът в тази част да бъде отхвърлен. Решението следва да бъде потвърдено в останалата обжалвана част.

По разноските:

В резултат от изводите, до които въззивният съд достигна, решението на първоинстанционния съд следва да се ревизира и в частта за разноските. Първоинстанционното решение следва да бъде отменено в частта, в която на ищеца са присъдени разноски за сумата над 270,13 лв.

За въззивното производство в полза на въззиваемия следва да бъдат присъдени разноски за заплатено адвокатско възнаграждение в размер от 333,33 лв. съразмерно на отхвърлената част от въззивната жалба.

Мотивиран от изложеното, Софийски градски съд

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 20078830/12.02.2023 г., постановено по гр. дело № 56886/2020 г. по описа на Софийския районен съд, 118-ти състав, в частта, в която Прокуратурата на Република България, с адрес: гр. София, бул. „Витоша” № 2, е осъдена да заплати на Л. Г. З., ЕГН *****, на основание чл.2, ал.1, т.3 ЗОДОВ, сумата над 4000 лв. до присъдените 6000 лв. – обезщетение за претърпени неимуществени вреди, вследствие на повдигнато му обвинение за престъпление по чл. 311, ал. 1 НК, по което е бил оправдан с Присъда от 08.06.2017 г. по НОХД № 13137/2014 г. по описа на СРС, НО, 2 състав, потвърдена с Решение от 03.05.2018 г. постановено по ВНОХД № 548/2018г. по описа на СГС, НО, I-ви въззивен състав, ведно със законната лихва върху тази сума от 03.05.2018 г. до окончателното плащане, както и в частта, в която Прокуратурата на Република България, с адрес: гр. София, бул. „Витоша” № 2, е осъдена да заплати на Л. Г. З., ЕГН *****, разноски над сумата от 270,13 лв., и вместо него постановява:

ОТХВЪРЛЯ предявения от Л. Г. З., ЕГН *****, срещу Прокуратурата на Република България, с адрес: гр. София, бул. „Витоша” № 2, иск с правно основание чл.2, ал.1, т.3 ЗОДОВ, за заплащане на сумата над 4000 лв. до присъдения от първоинстанционния съд размер от 6000 лв. – обезщетение за претърпени неимуществени вреди, вследствие на повдигнато му обвинение за престъпление по чл. 311, ал. 1 НК, по което е бил оправдан с Присъда от 08.06.2017 г. по НОХД № 13137/2014 г. по описа на СРС, НО, 2 състав, потвърдена с Решение от 03.05.2018 г. постановено по ВНОХД № 548/2018г. по описа на СГС, НО, I-ви въззивен състав, ведно със законната лихва върху тази сума от 03.05.2018 г. до окончателното плащане.

ПОТВЪРЖДАВА решение № 20078830/12.02.2023 г., постановено по гр. дело № 56886/2020 г. по описа на Софийския районен съд, 118-ти състав, в частта, в която Прокуратурата на Република България, с адрес: гр. София, бул. „Витоша” № 2, е осъдена да заплати на Л. Г. З., ЕГН *****, на основание чл.2, ал.1, т.3 ЗОДОВ, сумата от 4000 лв.– обезщетение за претърпени неимуществени вреди, вследствие на повдигнато му обвинение за престъпление по чл. 311, ал. 1 НК, по което е бил оправдан с Присъда от

08.06.2017 г. по НОХД № 13137/2014 г. по описа на СРС, НО, 2 състав, потвърдена с Решение от 03.05.2018 г. постановено по ВНОХД № 548/2018г. по описа на СГС, НО, I-ви въззивен състав, ведно със законната лихва върху тази сума от 03.05.2018 г. до окончателното плащане.

В останалата част първоинстанционното решение като необжалвано е влязло в сила.

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България, с адрес: гр. София, бул. „Витоша” № 2, да заплати на Л. Г. З., ЕГН *****, на основание чл.78,ал.1 ГПК разноси за въззивното производство в размер от 333,33 лв.

Решението подлежи на обжалване пред Върховен касационен съд в едномесечен срок от съобщаването при условията на чл. 280 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____